

Tisztelt Olvasóink!

Folytatódik a nyári melegben is az MTA200 ünnepi programsorozata. A határon túli magyar tudományosság tavaszi eseményeiből készült összefoglaló képsort megtekinthetik az MTA honlapján. A kevés számú júliusi—augusztusi rendezvény elsősorban nyári egyetemekből, a tudományt is képviselő táborokból nyújt ízelítőt. Hírt adhatunk már néhány tervezett őszi tudományos konferenciáról, illetve pályázati felhívásokról is. További, feltöltődést hozó szünidőt kívánok mindnyájuknak.

Kocsis Károly elnök

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

ELISMERÉSEK, DÍJAK

A flamand Nobel-díjnak nevezett **FWO-díjat** kapta **Nánay Bence** filozófus, az Antwerpeni Egyetem professzora, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Miskolczy Dezső-díjat kapott **Brassai Zoltán** belgyógyász, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem professzora, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Posztumusz **Tokaj díszpolgára** címet kapott **Kisvarsányi Géza** geológus, a Missouri Állami Egyetem nyugdíjas professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

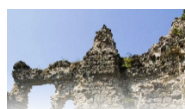
[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

A **Tisza folyó víz alatti vajdasági örökségéről** olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Középkori kővár romjaira bukkantak a régészek **Kárpátalján**.

[Bővebben:](#)

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet Erzsébetlakon folytatja a **bánati tájházak felmérését**, a népi tárgyak leltározását és archiválását.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

Megújította **együttműködési megállapodását** a **Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem** és a **Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem**.

[Bővebben:](#)

A **Magyar Rektori Konferencia Határon Túli Felsőoktatási Intézmények Bizottsága elnökévé**

választották **Tonk Márton** filozófust, a Sapientia EMTE rektorát, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagját.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Megjelentek a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet új kiadványai:

Lampl Zsuzsanna: Hungarian parties and voters. The stormy beginnings of Hungarian politics in Slovakia following the regime change in 1989. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Liszka József: Bezhraňnosti. Etnologicko-folkloristické aspekty (nielen) kultúry na maďarsko-slovenskom etnickom rozhraní. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelentek a Scientia Kiadó új kötetei:

Farkas Attila: Erdei termékek. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Farkas Attila: Dendrológia I.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Magyar Tudomány júliusi** száma, benne az MTA Műszaki Tudományok Osztályának ünnepi összeállítása. A lapszám tartalmazza az **erdélyi magyar tudományosságról szóló tanulmányokat** is. A szerzők: **Péntek János**,

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

Gábor Csilla, Nagy László, Bitay Enikő, az MTA külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **REGIO**. Kisebbség. Kultúra. Politika. Társadalom folyóirat idei **2.** száma. Főszerkesztő: **Papp Z. Attila**.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági **Híd** folyóirat idei **5—6.** száma. Főszerkesztő **Sági Varga Kinga**.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Bácsország** idei **2.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Erdélyi Társadalom** folyóirat idei **1.** száma. Szerkesztette **Benedek József**, az MTA külső tagja és **Veres Valér**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk** folyóirat **augusztusi** lapszáma Magyar történelem — a „válogatott tizenegy” címmel. Főszerkesztő **Kovács Kiss Gyöngy**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

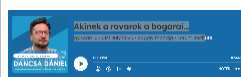
A Cell nevű nemzetközi tudományos folyóiratban jelent meg az **An alternate receptor for adeno-associated viruses** című tanulmány, amelynek egyik társszerzője **John Rasko**, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Elolvasható a világhálón **Papp Annamária** erdélyi történész „Füst, por, tűz, pokoli zaj uralta ezekben a napokban a várost”. **Adalékok Kolozsvár 1944-es történetéhez, a várost ért három csapás** című tanulmánya.

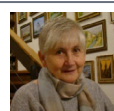
[Bővebben:](#)

A Fórum Kisebbségkutató Intézet Bagoly mondja podcastsorozatának legújabb darabjaiban **Simon Szabolcs** nyelvész, a Selye János Egyetem docense, az MTA köztestületének külső tagja beszél a **szlovákiai magyar köznyelv sajátosságairól**, illetve **Dancsa Dániel** entomológus, a Duna Menti Múzeum kutatója **Akinek a rovarok a bogarai...** címmel.

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)

Mócsy Ildikó fizikussal, tudományos főkutatóval, nyugalmazott egyetemi docenssel, az MTA köztestületének külső tagjával készült **interjú a levegőszennyezettségről**, amelyet elolvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Társadalomtudományi Nyári Egyetemet rendeztek

Marosvásárhelyen július 14—17. között.

[Bővebben:](#)

Július 15 —20. között rendezték meg a **Gombaszögi Nyári Tábor**, melynek során tudományos előadásokra, kerekasztal-beszélgetésekre is sor került.

[Bővebben:](#)

Július 22—27. között rendezték meg Tusnádfürdőn a 34. **Bálványosi Nyári Szabadegyetemet**, melynek keretében tudományos előadások is elhangzottak.

[Bővebben:](#)

Július 29-én a komáromi Etnológiai Központban tartott előadást **Borbély Sándor** kulturális antropológus, a HUN-REN BTK

Néprajztudományi Intézetének tudományos munkatársa **Kisebbségi perspektívák és diszciplináris kutatások**. Módszertani és ismeretelméleti paradigmák a rendszerváltás utáni külhoni magyar kultúrakutatásban címmel.

[Bővebben:](#)

80 éve történt — A második világháború vége és a szovjet fogság. Gulág, Gupvi — 80 év távlatából (1945—2025) címmel rendeztek konferenciát Szepsiben augusztus 1-jén.

[Bővebben:](#)

Augusztus 4—7. között rendezték meg Komáromban a 33. **Jókai Mór Nyári Egyetemet**.

[Bővebben:](#)

Augusztus 5-én rendezték meg Kolozsváron a **doktoranduszok szakmai konferenciáját**.

[Bővebben:](#)

Augusztus 7—8. között rendezték meg Szatmárnémetiben a **Sathmarland, du meine Heimat — A szatmári svábok a betelepítéstől napjainkig** című tudományos konferenciát.

[Bővebben:](#)

Augusztus 11-14. között rendezték meg a 29. **Szabadkai Nyári Akadémiát**.

[Bővebben:](#)

Augusztus 11—17. között rendezték meg a felvidéki Jászon a 27. **Mécs László Szabadegyetemet**.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

90. születésnapját ünnepelte **Kolumbán József** matematikus, a Babeş—Bolyai Tudományegyetem professor emeritusa, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

82 éves korában **elhunyt Jakab Gyula** geológus, a Hargita Földtani Kutató és Feltáró Vállalat gyergyószentmiklósi részlegének vezetője, a Babeş—Bolyai Tudományegyetem docense.

[Bővebben:](#)

Gombaszögön **fölvatták Tóth Károly** társadalomkutatónak, a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet alapító igazgatójának, az MTA külső köztestületi tagjának a **mellszobrát**.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

180 évvel ezelőtt született **Fleischer Antal kémikus**, gyógyszerész, a kolozsvári tudományegyetem professzora.

[Bővebben:](#)

Aradon született 175 évvel ezelőtt **Czigler Győző építész**, a Műegyetem professzora, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet elnöke.

[Bővebben:](#)

Trencsénben született 165 évvel ezelőtt **Laczkó Dezső geológus, paleontológus**. Nevéhez fűződik a Veszprém megyei Múzeum megalapítása, amelynek igazgatója volt.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

A partiumi Nagykárolyban született szintén 165 éve **Bársorny János szülész, nőgyógyász**, a budapesti egyetem klinikaigazgató professzora, rektora.

[Bővebben:](#)

Az őrvidéki Nezsiderben született kerek 150 éve **Csörgény Titusz ornitológus**, természettudós, grafikus, a Magyar Madártani Intézet igazgatója, az American Ornithologists Union levelező, a bajor Ornithologische Gesellschaft tiszteletbeli tagja.

[Bővebben:](#)

140 éve született **Hevesy György József** (George Charles de) Nobel-díjas **kémikus—fizikus**, a freiburgi, illetve a stockholmi egyetem professzora, a Royal Society tagja, az MTA tiszteleti tagja.

[Bővebben:](#)

Pozsonyban született 135 évvel ezelőtt **Plank Jenő kémikus**, a Műegyetem professzora, dékán, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Nagyszalontán született szintén 135 éve **Balogh Ernő** rákkutató **orvos**, a budapesti egyetem intézetigazgató professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A bánsági Stájerlakanina településen született 130 esztendeje **Huszár Géza matematikus**, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem tanszékvezető tanára, a Budapesti Műszaki Egyetem dékánja.

[Bővebben:](#)

Temesváron született ugyancsak 130 évvel ezelőtt **Hankó Géza mérnök**, az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal osztályvezetője, a magyarországi fotogrammetriai kutatások egyik elindítója.

[Bővebben:](#)

125 éve született **Bay Zoltán fizikus**, a George Washington Egyetem professzora, korábban a Műegyetem professzora, akadémikus. Nevéhez fűződik a magyar űrkutatás elindulása.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Ungmogyoróson (ma Lieskova) született szintén 125 éve **Diószeghy Dániel kohómérnök**, a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem tanszékvezető professzora, a Tüzeléstechnikai Kutatóintézet alapító igazgatója.

[Bővebben:](#)

Máramarosszigeten született 110 évvel ezelőtt **Sain Márton matematikus, matematikátörténész**, tanár, a Matematikátörténeti ABC és a Nincs királyi út című könyvek szerzője.

[Bővebben:](#)

Kerek száz esztendeje született **Klein György** (Georg, George) magyar—svéd **sejtbiológus**, immunológus, onkológus, a stockholmi Karolinska Intézet tanszékvezető professzora, az MTA tiszteleti tagja.

[Bővebben:](#)

95 éves lenne **Jakó Géza** (Geza J. Jako) **orvos**, sebész, fül-, orr- és gégegyógyász, a Bostoni Egyetem professzora, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

AHAA-AMAT

Association of Hungarian American Academicians

Az **MTA külső tagjai** és az **Amerikai Magyar Akadémikusok Társasága utazási támogatási pályázatot** hirdetnek a Kárpát-medencében dolgozó, 35 év alatti kutatók és végzés előtt álló PhD-hallgatók számára olyan tudományos konferencián való részvételhez, ahol a pályázó előadást vagy

poszterprezentációt jelent be.
A beküldési határidő: szeptember 1.

Bővebben:

Megjelentek a **Nemzetstratégiai Kutatóintézet idei Diplomamunka és Tudományos Alkotás pályázatai.**

A jelentkezési határidő: szeptember 15.

Bővebben:

Szeptember 3–5.
között rendezik

meg Kolozsváron a **23. Élőnyelvi Konferenciát** A lingvicizmus jelenségek, hatásmechanizmusai és a nyelvtudomány feladatai címmel.

Bővebben:

Kutatásszemléleti, -módszertani és -történeti összefüggések a magyar néprajztudományban címmel

rendeznek konferenciát Kolozsváron
október 9–11-én.

A jelentkezési határidő: augusztus 25.

Bővebben:

Fogalmak, terepek és módszerek a kortárs magyar néprajzkutatásban címmel

rendeznek konferenciát

Kolozsváron november 7–8. között.

A jelentkezési határidő: szeptember 21.

Bővebben:

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele
2025/8. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

A Tudósportrét Kulcsár-Szabó Enikő állította össze.

1112 Budapest, Budaörsi út 45.
mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők az MTA [honlapján](#).

Forgács Gábor

(Budapest, 1948.)

a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja

Gábor Forgács was born in Budapest in 1948. His father was working for the Ministry of Foreign Affairs, so he attended primary school abroad, in Warsaw on the first place, where the language of teaching was Russian. So in addition to Hungarian and English he can use Russian at native and bilingual proficiency, he knows French at full professional proficiency and Polish at limited working proficiency. Later he became a student of Radnóti Miklós Grammar School in Budapest, where he became interested in biology but could not stand the sight of blood, so he chose his second favourite subject, physics. He spent a year as a conscript before he could begin his physical studies at the Eötvös Loránd University. He received MS in physics in 1972 and PhD in theoretical physics in 1976. For a time he was working as simultaneous interpreter. He started his scientific career at the Central Research Institute for Physics in Budapest in condensed matter physics under the supervision of Alfred Zawadowsky. In 1978 he became the Candidate of Physical Sciences title awarded by the Hungarian National Academy. In 1978 he joined Dr. Harry Frisch at the State University of New York in Albany as a Postdoctoral Fellow and in 1979 moved to the University of Illinois at Urbana-Champaign as a Postdoctoral Fellow in the group of Professor Michael Wortis. In 1981 he returned to the Central Research Institute for Physics in Budapest. In 1984–1986 he worked in the Theoretical Physics Laboratory at the Commissariat d'Energie Atomique (CEA) Saclay France. In 1988 he returned to the USA as Professor of Physics at Clarkson University, Potsdam NY. By 1992 he completed his studies

Forgács Gábor Budapesten született 1948-ban. Édesapja a Külügyminisztériumban dolgozott, az általános iskolát külföldön, elsősorban Varsóban végezte, orosz tanítási nyelvű iskolában. Így a magyar és az angol mellett anyanyelvi és kétnyelvű szinten tud oroszul, a franciát teljes szintű szakmai, a lengyelt munkanyelvként használja. Később a budapesti Radnóti Miklós Gimnázium diákja lett, leginkább a biológia iránt érdeklődött, de nem viselte jól a vér látványát, így második kedvenc tantárgyát, a fizikát választotta. Egy évig előfelvételis katona volt, majd megkezdte tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, fizika szakon. 1972-ben végzett fizikusként, majd 1976-ban PhD-fokozatot szerzett elméleti fizikából. Egy ideig szinkrontolmácsként dolgozott. Tudományos pályafutását a Központi Fizikai Kutató Intézetben (KFKI) kezdte, Zawadowsky Alfréd irányításával, szilárdtest-fizikával foglalkozott. 1978-ban kandidátusi fokozatot szerzett a Magyar Tudományos Akadémián, majd posztdoktori ösztöndíjas lett Dr. Harry Frisch mellett a New York-i Állami Egyetemen Albanyban. 1979-ben átment az Illinois Egyetemre, Urbana-Champaign-ben volt posztdoktori ösztöndíjas Michael Wortis professzor csoportjában. 1981-ben visszatért a KFKI-ba. 1984-től 1986-ig Franciaországban, a Saclay-ban lévő Atomenergetikai Bizottság (CEA) Elméleti Fizikai Intézetében dolgozott. 1988-ban tért vissza az USA-ba, a Clarkson Egyetemen lett a fizika professzora Potsdamban (NY). 1992-re elvégezte a biológia szakot Woods Hole-ban a Marine Biology Lab-en, és hozzákezdett egy új szakág, a biológiai

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

in Biology, in particular the Embryology course at the Marine Biology Lab in Woods Hole and started contributing to the establishment of the new discipline of Biological Physics. In the same year he became the Doctor of Physical Sciences of the Hungarian Academy of Sciences. In 1999 he was named the George H. Vineyard Chair Professor of Biological Physics at the University of Missouri, Columbia (UMC), where he established a Biological Physics Group at the Department of Physics and Astronomy. It is during his years at UMC that he started his entrepreneurial activity, when he started Organovo in 2007, the first company in the space of bioprinting. In 2010 he returned to Clarkson University as the Czanderna-Storky Chair Professor of Physics and the Executive Director of the Shipley Center for Innovation. Since 2016 he has been professor emeritus at the University of Missouri-Columbia and since 2017 at the Clarkson University.

His research interests and contributions span from topics in theoretical physics to physical mechanisms in early embryonic development. He is the author of over 250 scientific publications and 5 books, in particular the co-author of the celebrated text “Biological Physics of the Developing Embryo” that discusses physical mechanisms that guide embryonic development. He applies these mechanisms to build organ and tissue structures using bioprinting, a technology he pioneered. Such structures are already in use for drug development and disease modeling. The technology has also been adapted to engineer consumer products of animal origin such as leather and meat.

Gabor Forgacs, PhD is a theoretical physicist turned biophysicist turned bioengineer turned innovator and entrepreneur. He is scientific founder and a co-founder of the first commercial bioprinting company, based on the 3D bioprinting technology Organovo, Inc (2007). In 2011 he co-founded the company Modern Meadow that focuses on biofabricated biomaterials and served as its Chief Scientific Officer until 2016. In 2018 he co-founded the

fizika létrehozásához. Ugyanebben az évben a Magyar Tudományos Akadémia doktora lett fizikából. 1999-ben kinevezték a Missouri Egyetem, Columbia (UMC) Georg H. Vineyard tanszékvezető professzorává. A Fizikai és Asztronómiai Tanszék keretében megalapította a biológiai fizika csoportot. Az UMC-n töltött évek alatt kezdett vállalkozói tevékenységbe, 2007-ben indította el az Organovo-t, az első, bioprintinggel foglalkozó céget. 2010-ben visszatért a Clarkson Egyetemre mint a fizika Czanderna-Storky tanszékvezető professzora és a Shipley Innovációs Központ igazgatója. 2016 óta a Missouri-Columbia Egyetem, 2017 óta a Clarkson Egyetem professzor emeritusa. Kutatási területe igen széles körű, az elméleti fizikától a korai embrionális fejlődés fizikai mechanizmusaiig terjed. Több mint 250 tudományos publikáció és 5 könyv szerzője. Az embrionális fejlődést irányító fizikai mechanizmusokat tárgyaló, világszerte elismert alapmű, a Biological Physics of the Developing Embryo társszerzője. Ezeket a mechanizmusokat alkalmazza szervi és szöveti struktúrák konstruálására, az általa kialakított bioprinting technológia segítségével. A struktúrákat már használják a gyógyszerfejlesztésben és a betegségmodellezésben. A technológiát alkalmassá tették állati eredetű kereskedelmi termékek — bőr, hús — előállításának tervezésére.

Forgács Gábor elméleti fizikusból lett biofizikus, majd biomérnök, feltaláló és vállalkozó. Tudományos alapítója és társalapítója az első 3D bioprinting technológián alapuló cégnek, az Organovo Inc-nek (2007). 2011-ben társalapítója volt a Modern Meadow cégnek, a cég fő tevékenysége a bioanyagok biogyártása. 2016-ig a cég tudományos főigazgatója volt. 2018-ban társalapítója volt a Fork & Good cégnek, a cél a sejt alapú hús előállítása, jelenleg tudományos főigazgató.

Forgács professzor korszakalkotó tevékenységét számos kitüntetéssel ismerték el, többek között ő volt a Fast Generation „a 2010-es év 100 leginnovatívabb üzletembereinek egyike”. Tagja az Amerikai Fizikai Társaságnak és a

company Fork & Good to produce cell-based meat and at present serves as its Chief Scientific Officer.

Professor Forgács has been recognized for his groundbreaking work with numerous awards, including being named one of the "100 most innovative people in business in 2010" by Fast Company. He is a fellow of the American Physical Society and the National Academy of Inventors, and his contributions to the field of bioprinting have revolutionized the way we think about tissue engineering and regenerative medicine. He is member of the New York Hungarian Scientific Society.

He attends international conferences all over the world, Hungary included. He usually participates in MEVO, Meat Evolution Leaders Summit.

In 2025 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Physical Sciences.

Contact

Wigner Fizikai Kutatóközpont
1121 Budapest, Konkoly Thege Miklós út 29-33.
Hungary
E-mail: gabor.forgacs@gmail.com

Feltalálók Nemzeti Akadémiájának. A bioprinting területén elért eredményei forradalmasították az emberi szövet előállításával és a regeneratív orvostudománnyal kapcsolatos gondolkodást. Tagja a New York-i Magyar Tudományos Társaságnak.

Világszerte számos konferencia résztvevője — beleértve Magyarországot is. Rendszeresen részt vesz a MEVO (Meat Evolution Leaders Summit) rendezvényein.

2025-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Fizikai Tudományok Osztályában.

Kapcsolat

Wigner Fizikai Kutatóközpont
1121 Budapest, Konkoly Thege Miklós út 29-33.
Hungary
E-mail: gabor.forgacs@gmail.com

